

AKTUÁLNÍ LEGISLATIVA ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ – CO NÁS ČEKÁ?

Ing. Bc. Jan Maršák, Ph.D.

ředitel odboru

odbor cirkulární ekonomiky a odpadů

Ministerstvo životního prostředí

Svaz měst a obcí ČR

Konference Energetiky a odpadového hospodářství

17. října 2024

Praha

OBSAH

- Obaly - novela zákona o obalech, nařízení o obalech
- Odpady – revize směrnice o odpadech, novela vyhlášky o nakládání s odpady
- Výrobky s ukončenou životností – novela zákona o výrobcích s ukončenou životností
- Strategické dokumenty

OBALY A OBALOVÉ ODPADY

NOVELA ZÁKONA O OBALECH

- **Novela zákona o obalech – stav projednávání**
 - 7. listopadu 2023 představeny bližší parametry zálohového systému a dopady na obce.
 - 4. prosince 2023 návrh rozeslán do meziresortního připomínkového řízení.
 - 11. dubna 2024 vypořádání připomínek z meziresortního připomínkového řízení.
 - Červen 2024 odeslání na Legislativní radu vlády.
 - Červenec 2024 komise Legislativní rady vlády (4 komise).
 - **8. srpna 2024 Legislativní rada vlády (plénium).**
 - **1. října 2024 stanovisko LRV – doporučující.**
 - **10. října 2024 schválení vládou.**
 - **Novela předložena do Sněmovny – sněmovní tisk 818 -**
<https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&t=818>.
 - **Účinnost novely zákona od 2025.**
-

ZAVÁDĚNÍ ZÁLOHOVÉHO SYSTÉMU

- **Veškeré připomínky vypořádány**. Snaha o nalezení maximálního kompromisu. Vedení standardního legislativního procesu.
 - **Připomínky obcí zohledněny** – kompenzace od operátora, snížení třídicích cílů, zastoupení obcí v rámci struktur operátora (dozorčí rada) a další.
 - **Hustá sběrná síť** – komfort pro spotřebitele.
 - **Jeden operátor**.
 - **Finanční dopady na obce** – kalkulačka na webu MŽP.
 - **Požadavky nového nařízení o obalech** – povinné zavádění zálohových systémů.
 - **Nutné vzít v úvahu i finanční náklady na intenzifikaci (rozšíření) sběrné sítě v obcích**.
 - **Spuštění systému od roku 2026 (závisí na legislativním procesu)**.
 - **Zásadně se soustředit na prevenci obalových odpadů (cíle na snižování množství, opakované použití).**
-

ZÁLOHOVANÉ OBALY A ZÁLOHA

- Plastové nápojové lahve

- 0,1 – 3 litry
- všechny nealkoholické nápoje v plastových nápojových lahvích s výjimkou mléka a mléčných nápojů a alkoholické nápoje do 15 % alkoholu v plastových nápojových lahvích
- **cca 1,8 mld. ks/rok = cca 47 000 t/rok (2022)**

- Kovové nápojové nádoby/plechovky

- 0,1 – 3 litry
- všechny nealkoholické nápoje v kovových nápojových nádobách s výjimkou mléka a mléčných nápojů a alkoholické nápoje do 15 % alkoholu v kovových nápojových nádobách/plechovkách
- **cca 0,8 mld. ks/rok = cca 15 000 t/rok (2022)**

- Záloha

- Jednotná pro všechny druhy zálohovaných obalů. Zobrazovaná odděleně od ceny produktu.
- V plné výši vracená spotřebiteli. **Výše: 4 Kč.**

CÍLE SYSTÉMU:

Minimální úroveň zpětného odběru odpadu z vybraných zálohovaných jednorázových obalů

<u>Druh odpadu z vybraných zálohovaných jednorázových obalů</u>	<u>Rok</u>	<u>Minimální úroveň zpětného odběru</u>
<u>Odpadní plastové nápojové lahve</u>	<u>2026</u>	<u>72 % hmotnosti obalů uvedených na trh</u>
	<u>2027</u>	<u>82 % hmotnosti obalů uvedených na trh</u>
	<u>2028</u>	<u>87 % hmotnosti obalů uvedených na trh</u>
	<u>2029 a dále</u>	<u>91,5 % hmotnosti obalů uvedených na trh</u>
<u>Odpadní kovové nádoby na nápoje</u>	<u>2026</u>	<u>72 % hmotnosti obalů uvedených na trh</u>
	<u>2027</u>	<u>82 % hmotnosti obalů uvedených na trh</u>
	<u>2028</u>	<u>87 % hmotnosti obalů uvedených na trh</u>
	<u>2029 a dále</u>	<u>90 % hmotnosti obalů uvedených na trh</u>

NOVELA ZÁKONA O OBALECH

- Další aspekty
 - **Letáky** – rozšířená odpovědnost výrobců – požadavek obcí.
 - **Cíle pro nápojové kartony.**
 - **Snížení třídících cílů pro obce** (novela zákona o odpadech) – požadavek obcí.
 - **Multikomoditní sběr tříděných složek komunálních odpadů v obcích – rozšíření možností** (novela zákona o odpadech) – požadavek obcí.

NAŘÍZENÍ O OBALECH A OBALOVÝCH ODPADECH STAV

- Evropská komise zveřejnila 30. 11. 2022.
 - **4. 3. 2024** – dosažena předběžná dohoda mezi EP a Radou.
 - **15. 3. 2024** – předběžná dohoda mezi EP a Radou potvrzena Radou (Coreper).
 - **24. 4. 2024** - hlasování v EP o předběžné dohodě mezi EP a Radou – schváleno.
 - **Září – říjen 2024** – finalizace anglického znění a překladů do národních jazyků.
 - **Finální schválení EP – nový EP.**
 - **Rada – po odsouhlasení od EP – finální schválení.**
 - **Publikace návrhu v OJ – zima 2024.**
 - **Adaptace národní legislativy – rok 2025.**
-

NAŘÍZENÍ O OBALECH A OBALOVÝCH ODPADECH KLÍČOVÉ ASPEKTY

- **Celý životní cyklus obalů.**
- **Prevence obalových odpadů** (cíle snižování množství obalových odpadů na úrovni členského státu).
- **Minimalizace obalů** (omezení volného prostoru).
- **Omezení některých formátů obalů** (zákaz uvádění na trh).
- **Opakované použití** (cíle).
- **Recyklovatelnost obalů** (kritéria recyklovatelnosti).
- **Povinný recyklovaný obsah plastových obalů** (post-spotřebitelský plastový odpad).
- **Regulace chemických látek v obalech** (zákaz uvádění na trh - PFAS).
- **Značení obalů a sběr obalů** (harmonizace).
- **Zálohování obalů** (povinnost zavést).

ODPADY

REVIZE SMĚRNICE O ODPADECH

- Směrnice o odpadech

- Evropská komise představila 5. 7. 2023 revizi směrnice o odpadech.
 - **Potravinový a textilní odpad (textil a obuv).**
 - **Potravinový odpad – redukční cíle pro rok 2030.**
 - **Textilní odpad a odpad obuvi – zavedení rozšířené odpovědnosti výrobců.**
 - EP plénum – 13. 3. 2024 schválena zpráva výboru ŽP.
 - Politická diskuse na Radě ministrů životního prostředí 25. 3. 2024.
 - **Rada ministrů ŽP 17. 6. 2024 – obecný přístup jednomyslně schválen.**
 - **PRES Maďarska - pokračování legislativního procesu (trialogy) po ustavení nového EP.**
 - **Dokončení legislativního procesu na úrovni EU – 2025.**
 - **Následně transpozice do národní legislativy.**
-

ODPADY - NÁVRHY V LEGISLATIVNÍM PROCESU

- **Novela vyhlášky o nakládání s odpady**
 - Bioodpady.
 - Evidence.
 - Stavební odpady (recykláty).
 - **Meziresortní připomínkové řízení (zahájení) – říjen 2024.**

- **Vyhláška ke kapalným a plynným palivům z odpadů**
 - Stanovení podmínek pro kapalná a plynná paliva z odpadů.
 - Meziresortní připomínkovém řízení – do 2. října 2024 - <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORND8Z8ZPXX/>.
 - Vypořádání připomínek.

VÝROBKY S UKONČENOU ŽIVOTNOSTÍ

ZÁKON O VÝROBCÍCH S UKONČENOU ŽIVOTNOSTÍ

- **Novela zákona o výrobcích s ukončenou životností**
 - **Adaptace nového nařízení (EU) 2023/1542 o bateriích a odpadních bateriích.**
 - Opatření k omezení free-ridingu.
 - Provedení nezbytných úprav zákona identifikovaných za dobu účinnosti zákona (zejména legislativně-technické).
 - Po meziresortním připomínkovém řízení.
 - **30. 9. 2024 proběhlo konferenční vypořádání připomínek z MPŘ.**

STRATEGICKÉ DOKUMENTY ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

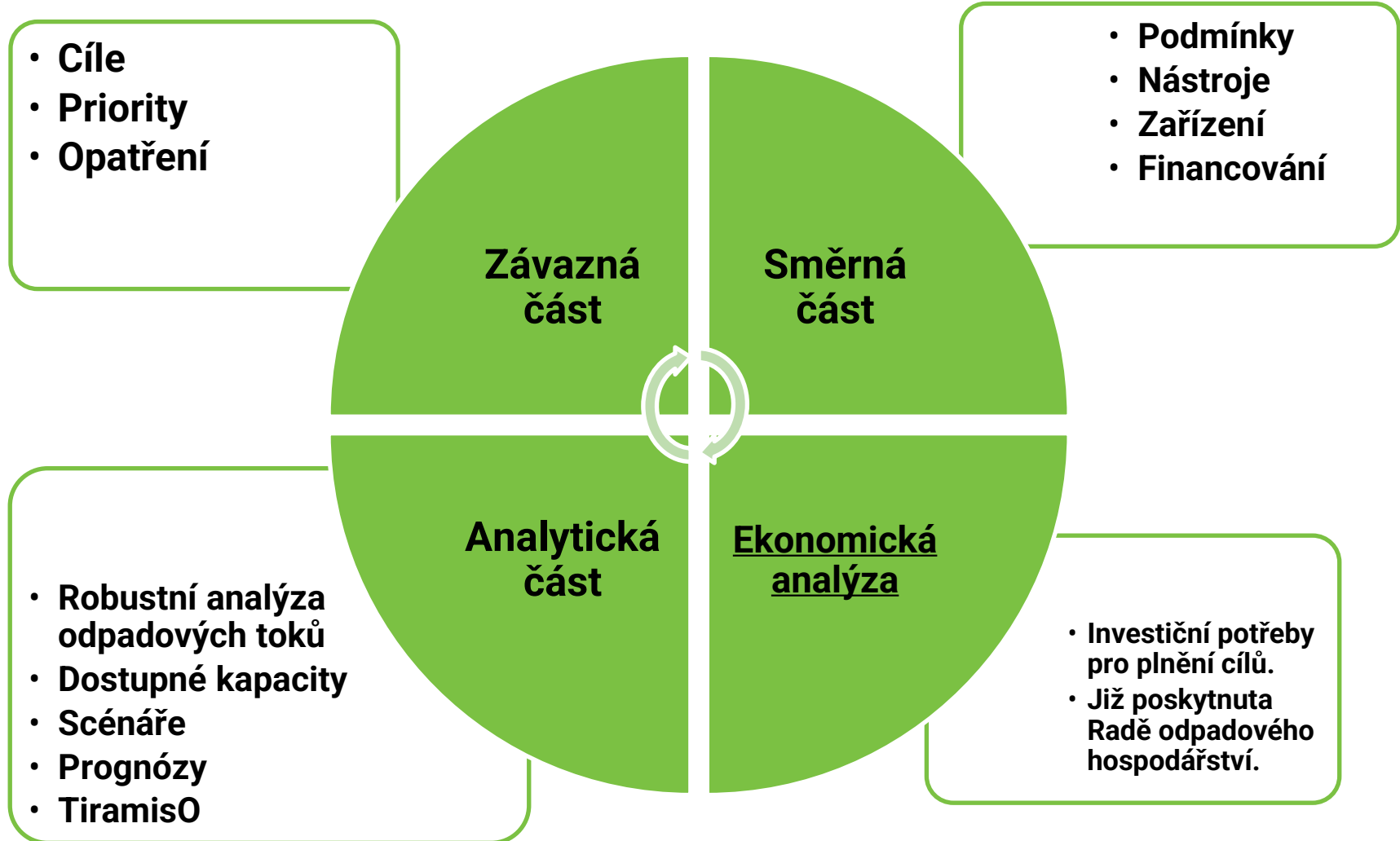
PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ČR

- Plán odpadového hospodářství ČR (POH ČR) představuje dlouhodobou vizi odpadového hospodářství České republiky s výhledem do 2035.
- POH ČR stanovuje priority, strategické a další cíle v oblasti odpadového a oběhového hospodářství pro ČR a navrhuje vhodná opatření k jejich dosažení.
- Aktualizace Plánu odpadového hospodářství 2015 - 2024.
 - Výhled až do roku 2035.
 - Schválena vládou 11. května 2022.
- Nový Plán odpadového hospodářství ČR
 - Na období 2025 - 2035. Účinnost od 2025.
 - Klíčové období z hlediska cílů pro řadu druhů odpadů.
 - MŽP v současnosti POH ČR intenzivně připravuje.

NOVÝ PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

STRUKTURA

ENERGETICKÉ VYUŽITÍ KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ

ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA POH ČR

- Česká republika se dlouhodobě potýká s vysokou mírou skládkování komunálních odpadů – ***v roce 2022 45 % komunálních odpadů bylo skládkováno.***
- Skládkování znamená, že se odstraňují využitelné suroviny bez možnosti dalšího využití. **Skládkování je neudržitelný způsob nakládání s komunálními odpady a způsob, který je na nejnižší úrovni hierarchie odpadového hospodářství.**
- **ČR je v energetickém využití komunálních odpadů výrazně pod průměrem EU.**
- **V případě skládkování komunálních odpadů se ČR nachází nad průměrem EU.**
- Po zavedení nové legislativy a dalších kroků (dotační podpora) je vidět nová dynamika co se týče projektů zařízení na energetické využití odpadů.

ENERGETICKÉ VYUŽITÍ KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ

ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA POH ČR

- S ohledem na závazné cíle vyplývající z evropské legislativy – zákaz skládkování využitelných odpadů do roku **2030** a zásadní snížení skládkování komunálních odpadů do roku **2035**, musí dojít k transformaci odpadové infrastruktury.
- Z prognóz MŽP jednoznačně potřeba navyšování kapacity energetického využití komunálních odpadů vyplývá. **Potřeba kapacit pro energetické využití pro komunálních odpady byla odhadována mezi 1,7 – 1,9 mil t (pro nový POH ČR bude upřesněno v rámci jednotlivých scénářů).**
- V průběhu posledních let (v souvislosti s krizovými situacemi – COVID, energetická krize, živelné pohromy – tornádo, povodně) se v České republice ukázaly podstatné problémy, které nedostatečná kapacita energetické infrastruktury pro odpady znamená. Značná množství odpadů musela být skládkována místo, aby byla alespoň energeticky využita.
- **MŽP bude výše uvedené v rámci nového POH reflektovat.**

STRATEGIE ROZŠIŘOVÁNÍ SYSTÉMŮ EPR V ČESKÉ REPUBLICE

- MŽP zpracovalo **Strategii rozšiřování systémů EPR v ČR.** Na základě úkolu ze Strategického rámce cirkulární ekonomiky ČR 2040.
 - **Předložena vládě pro informaci dne 2. října 2024.**
 - Strategie je koncipovaná obecně, s cílem informovat o možné rozšíření principu EPR na další nové sektory.
 - Zpracovány podkladové studie.
 - Zahrnutý následující výrobky: **textil a obuv, nábytek, ploché sklo, hračky, sportovní a volnočasové potřeby, potřeby pro dům a zahrady.**
 - Záměr zpracování strategie opakovaně představen a komunikován.
 - Při případném zavádění systému do konkrétního sektoru počítáme s úzkou spoluprací a komunikací s dotčenými subjekty.
 - **Předpokládaná doba legislativní implementace je plánovaná na období 2027/2028.**
 - **Legislativní implementace bude případně probíhat zejména prostřednictvím zákona č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností.**
-

Ing. Bc. Jan Maršák, Ph.D.
ředitel odboru

Odbor cirkulární ekonomiky a odpadů
Ministerstvo životního prostředí

jan.marsak@mzp.cz

https://www.mzp.cz/cz/odpadove_hospodarstvi

